

Scenariusz opracowany w ramach projektu „Mózg rządzi! Kształcenie umiejętności uczenia się jako jednej z umiejętności kluczowych warunkujących powodzenie w przyszłym życiu społecznym i zawodowym” współfinansowanego ze środków mechanizmu finansowego EOG na lata 2014-2021 oraz budżetu państw

Projekt „Mózg rządzi!” korzysta z dofinansowania o wartości 75 000 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest opracowanie programu systemowego wprowadzenia metod i strategii efektywnego uczenia się dzieci w szkole podstawowej poprzez poprawę jakości i dopasowanie oferty edukacyjnej szkoły, a także rozwój kadry nauczycieli szkoły w obszarze doskonalenia kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie: metod i technik efektywnego uczenia się dzieci.

AUTOR: Jolanta Zyśko

PRZEDMIOT: edukacja polonistyczna, kl. II

TEMAT LEKCJI: Opisujemy wiewiórkę.

CZAS TRWANIA: 90 min

Cele lekcji.

Uczeń:

- układa pytania do tekstu,
- wskazuje fragment dotyczący opisu zwierzątka,
- wskazuje charakterystyczne cechy wiewiórki,
- dobiera odpowiedzi do pytań,
- współuczestniczy w układaniu planu opisu,
- samodzielnie opisuje wiewiórkę.

Metody i techniki nauczania: metoda problemowa, eksponująca, poszukująca, odwróconej lekcji, mnemotechniki.

Środki dydaktyczne: zagadki, plakaty, zdjęcia, maskotki, karty pracy.

Załączniki: załącznik 1, załącznik 2, załącznik 3, załącznik 4, załącznik 5.

Przebieg lekcji:

Zagadnienie/ faza lekcji	Środki dydaktyczne	Zastosowane metody i strategie uczenia się	Sposób realizacji zagadnienia
Część wstępna			Powitanie uczniów. Sprawdzenie obecności, sprawdzenie pracy domowej.
Nawiązanie do tematu Wprowadzenie do tematu Realizacja	- zagadki – załącznik 1 - ilustracje - albumy - zdjęcia - wiewiórki - maskotki - załącznik 2	- rozwiązanie problemu - metoda lekcji odwróconej - metoda eksponująca - rozumienie tekstu - metoda poszukująca „Burza mózgów”	Uczniowie rozwiązują zagadki przygotowane przez nauczyciela. Rozwiązaniem jednej z nich jest słowo wiewiórka. Nauczyciel informuje uczniów, że na dzisiejszej lekcji będziemy opisywać leśne zwierzątko – wiewiórkę. Uczniowie w ramach pracy domowej z przyrody mieli wyszukać informacje o wiewiórkach i wykonać plakaty. Poszczególne grupy prezentują swoje prace. Nauczyciel rozdaje uczniom tekst do samodzielnego czytania. Następnie prosi ich o ułożenie pytań do tekstu. Nauczyciel zapisuje propozycje na tablicy, a następnie losuje dzieci, które mają wyszukać w tekście i przeczytać zdania będące odpowiedzią na pytania. <u>Przykładowe pytania:</u> Dokąd poszły dzieci? Jak wygląda las jesienią? Co robiły dziewczynki? Co dziewczynki mogą zrobić z liści?

	<p>- załącznik 3</p> <p>- załącznik 4</p>	<p>- metoda łańcuchy skojarzeń</p> <p>- metoda poszukująca - „burza mózgów”</p>	<p>Nauczyciel prosi, aby dzieci podkreśliły w tekście zdanie, które mówi o tym, jakie zwierzęta obserwował Hubert.</p> <p>Któremu przyglądał się najdłużej?</p> <p>Po uzyskaniu odpowiedzi, nauczyciel prosi, aby uczniowie zaznaczyli fragment opisujący wiewiórkę. Uczniowie zaznaczają kolorem czerwonym wskazany przez nauczyciela fragment. Następnie kolorem zielonym podkreślają rzeczowniki wraz z opisującymi je przymiotnikami.</p> <p>Uczniowie podają wyrazy kojarzące się im z wiewiórką (orzechy, ruda, dziupla, park, las, drzewo, nasionka, gryzoń, zapominalska, itp.), a następnie układają żartobliwą historyjkę o wiewiórce</p> <p>Na tablicy pojawia się zdjęcie wiewiórki. Uczniowie spośród zgromadzonych wyrazów, wybierają te, które pasują do opisu i przyczepiają je wokół zdjęcia zwierzątka, np. spiczaste uszka, bystre oczka, puszysty ogon, krótka sierść, zgrabny tułów, ostre pazurki itp.</p> <p>Po wykonaniu zadania uczniowie dobierają się w pary. Każdy zespół otrzymuje kopertę z pytaniami dotyczącymi wyglądu wiewiórki i odpowiedziami. Zadaniem dzieci jest połączyć w pary pytania i pasującą do nich odpowiedź.</p> <p>Uczniowie wspólnie z nauczycielem tworzą plan opisu wiewiórki. Nauczyciel zapisuje propozycje na tablicy, a uczniowie na podstawie zdobytych informacji gromadzą słownictwo potrzebne do opisu.</p>
--	---	---	---

	- załącznik 5	- metoda ćwiczeniowo - praktyczna	Uczniowie otrzymują kartę pracy z obrazkiem wiewiórki oraz zgromadzonym słownictwem. Chętne dzieci próbują samodzielnie opisać zwierzątko na podstawie zgromadzonego słownictwa i wiadomości zdobytych podczas lekcji, a pozostałe układają zdania na podstawie planu opisu.
		- metoda mnemotechniki (piktogramy)	Na zakończenie zajęć uczniowie wykonują schematyczne rysunki obrazujące części ciała wiewiórki i układają je w takiej kolejności, jakby mieli opisać zwierzątko, np. główka – podłużna pętelka, oczy – guziczki, uszy – pędzelki, tułów – podłużny balonik, ogon - szczotka do kurzu itp.
Podsumowanie i ocena			Uczniowie podsumowują zajęcia, mówią czego się nauczyły. Podchodzą do kółek wywieszonych na ścianie w kolorach zielonym, czerwonym i żółtym, przyczepiają na jednym z nich spinacz ze swoim imieniem. Zadanie pracy domowej Ułóż rymowankę lub krótki wierszyk o wiewiórcie.

Zagadki

Na parkowych ścieżkach wyprasza orzeszka,
a kiedy dostanie,
je go na śniadanie w dziupli,
w której mieszka.
(wiewiórka)

Imię jego jest w polisie, w kliszy, plisie, nie ma w pliku.
Jest też w listach i melisie.
On sam lubi być w kurniku.
(lis)

Ma jak kaktus ostre kolce.
Je owady w ciepłe noce.
Gdy go lis chce złapać w gębę,
zwija się w kolczasty kłębek.
(jeż)

Czarne, małe siostrzyczki ciągną w lesie patyczki,
z których kopczyk powstanie,
ciepłe, wspólne mieszkanie.
Jak się zwie to ich siedlisko? Na pewno ...
(mrowisko)

Tekst do czytania

Jesień to piękna pora roku. Z drzew spadają kolorowe liście i brązowe kasztany. Ania, Zosia i Hubert wybrali się na wycieczkę do lasu. Dziewczynki zbierały różnokolorowe liście: żółte, brązowe, pomarańczowe i rdzawozłote, zaś Hubert obserwował leśne zwierzęta.

Na polanie zauważył sarnę, w gęstwinie jeża, a pod rozłożystym dębem małą, rudą wiewiórkę. Miała wysmukły tułów, z którego wyrastały krótkie nogi zakończone ostrymi pazurkami. Głowa wiewiórki była mała, a uszy spiczaste. Małe, błyszczące oczka przypominały czarne guziczki. Całe ciało pokryte było krótką, rudą sierścią. Ozdobą wiewiórki był jej długi, puszysty ogon. Nie bała się wcale, ponieważ dzieci zachowywały się cicho.

Ta wycieczka dostarczyła dzieciom dużo wiadomości i niezapomnianych wrażeń.

Tekst do czytania

Jesień to piękna pora roku. Z drzew spadają kolorowe liście i brązowe kasztany. Ania, Zosia i Hubert wybrali się na wycieczkę do lasu. Dziewczynki zbierały różnokolorowe liście: żółte, brązowe, pomarańczowe i rdzawozłote, zaś Hubert obserwował leśne zwierzęta.

Na polanie zauważył sarnę, w gęstwinie jeża, a pod rozłożystym dębem małą, rudą wiewiórkę. Miała wysmukły tułów, z którego wyrastały krótkie nogi zakończone ostrymi pazurkami. Głowa wiewiórki była mała, a uszy spiczaste. Małe, błyszczące oczka przypominały czarne guziczki. Całe ciało pokryte było krótką, rudą sierścią. Ozdobą wiewiórki był jej długi, puszysty ogon. Nie bała się wcale, ponieważ dzieci zachowywały się cicho.

Ta wycieczka dostarczyła dzieciom dużo wiadomości i niezapomnianych wrażeń.

spiczaste uszka	biały brzusek
błyszczące oczka	okrągły brzusek
długa, gęsta sierść	długie wąsy
krótki, cienki ogonek	krótkie nogi
oklapłe uszka	puszysty ogon
zadarty nosek	mała, zgrabna główka
długie nogi	ostre pazurki
wysmukły tułów	krótka, ruda sierść

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Pytania i odpowiedzi

Jakim zwierzętkiem jest wiewiórka?	Sierść wiewiórki jest ruda i krótka.
Gdzie mieszka?	Oczy są błyszczące, bystre, podobne do czarnych guziczków.
Jakiego koloru ma sierść?	Ozdobą jest długi, puszysty ogon.
Jakie są uszy i co przypominają?	Wiewiórka jest małym, zwinnym zwierzętkiem.
Jakie są oczy, co przypominają?	Przysmakami wiewiórki są: nasiona drzew (sosny, świerku, modrzewia); orzechy włoskie i laskowe, nasiona słonecznika i pestki dyni, żołędzie, kasztany, orzeszki grabowe i bukowe.
Co jest ozdobą zwierzątka?	Zamieszkuje lasy i parki.
Jakie zapasy gromadzi wiewiórka na zimę?	Jest miłym, zwinnym zwierzętkiem.
Jakie wrażenie sprawia wiewiórka?	Są sterczące i spiczaste, przypominają szczoteczki.

Plan opisu wiewiórki

1. Rzecz opisu – zwierzę leśne.
2. Wielkość – małe, niewielkie, nieduże.
3. Części ciała:
  - głowa – mała, zgrabna, nieduża,
  - uszy – sterczące, spiczaste, przypominają pędzelki,
  - oczy – czarne, bystre, błyszczące, podobne do guziczków,
  - tułów – wysmukły, zgrabny,
  - nogi – krótkie, zakończone ostrymi pazurkami,
  - ogon – długi, puszysty, wspaniały, okazały.
4. Pokrycie ciała – krótka, ruda sierść.
5. Sposób poruszania się – skacze, wspina się na drzewo, zwinna, szybka.
6. Czym się żywi? - nasiona drzew (sosny, świerku, modrzewia), orzechy włoskie i laskowe, nasiona słonecznika i pestki dyni, żołądźcie, kasztany, orzeszki grabowe i bukowe, grzyby (są źródłem minerałów), owoce (jeżyny, maliny, jabłka, gruszki, wiśnie, truskawki, borówki, agrest), warzywa (marchew, brokuł, cukinia), jaja ptaków (szczególnie przepiórcze), pisklęta i małe jaszczurki (cenne źródło białka), owady – zwłaszcza świerszcze, chrząszcze oraz ich jaja, larwy i poczwarki, kora, korzenie, gałązki drzew i krzewów.
7. Pożytek – rozsiewa nasiona drzew, ozdoba parków i lasów.
8. Ogólne wrażenie – ładna, okazała, miłe zwierzątko.